

I-Press Assistant

Software d'assistència per a la traducció LexPress sobre Microsoft Word
Versió 1.1 rev7

T6 Estándard Lingüístico SL
Barcelona (Spain)

Un disseny de Ricard Pérez

Índex

Índex	3
1 Introducció	4
1.1. Notació	4
2 Integració d'I-Press Assistant a Microsoft Word.....	5
2.1. Com carregar un document / documents a MS-Word	5
2.2. Com salvar els documents oberts	6
2.3. Sortir de Word amb els documents oberts	6
3 Descripció de la barra d'eines	7
3.1. Descripció dels botons de la barra d'eines	7
3.2. Com activar i desactivar la barra d'eines.....	8
4 Paralelització	9
4.1. Descripció i funcionament.....	9
5 Revisar alternatives	11
5.1. Formats de revisió	13
5.2. Altres exemples	14
6 Sincronitzar majúscules	15
7 Quant a	17

1 Introducció

I-Press Assistant és un software dissenyat per Ricard Pérez que facilita la feina de revisió de les traduccions realitzades per l'eina de traducció LexPress d'Estàndard Lingüístic amb les fonts documentals originals.

Aquest software/plugin està escrit específicament per ésser usat sobre Microsoft Word 97/2000/XP en la seva versió Windows, i encara que és possible el seu funcionament sobre altres plataformes sense cap modificació (Macintosh i Digital), aquestes no han estat provades.

1.1. Notació

Ens referirem a Microsoft Word com Word o el processador de texts.

Els noms d'arxiu, opcions de menús o noms d'alguns controls els escriurem en nombroses ocasions amb lletres cursives. Per exemple, el menú *Arxiu*.

Un fitxer *Només Text* és un document amb el text codificat en ASCII estàndard (format de text Unix). Microsoft Word es refereix a aquests fitxers com *Només Text* o *Text sense format*.

Un fitxer de *Text MS-DOS* és un document amb el text codificat a ASCII estès. Microsoft Word es refereix a aquests fitxers com *Text MS-DOS*.

2 Integració d'I-Press Assistant a Microsoft Word

I-Press Assistant s'integra com una barra d'eines de Word.

La instal·lació d'I-Press Assistant s'efectua amb un doble clic sobre el document: Instal·lador, subministrat per T6. Estàndard Lingüístic, i polsant a continuació sobre el botó *instal.lar* del seu interior. Eventualment, la desinstal·lació d'I-Press Assistant s'efectuarà polsant sobre el botó *desinstal.lar* d'aquest mateix document.

Instal·lar o desinstal·lar I-Press Assistant no hauria de produir efectes col·laterals. Tampoc una eventual reinstal·lació o re-desinstal·lació els tindria que produir¹.

I-Press Assistant no interfereix en altres usos quotidians que vostè pugui realitzar amb Word envers qualssevol altres tasques.

Operar amb I-Press Assistant és senzill i intuïtiu. La revisió del document traduït i també, si ho desitja, de l'original es realitza mitjançant la interacció de l'usuari amb els botons i finestres de diàleg d'I-Press Assistant.

2.1. Com carregar un document / documents a MS-Word

El procés de càrrega d'un document per treballar amb I-Press Assistant és senzill i usual. Simplement l'usuari procedeix com sempre ho ha fet amb Microsoft Word, és a dir, mitjançant el comandament *Obrir* del menú *Arxiu* o un mètode equivalent.

Els *Apunts de Traducció* (traduccions) produïts pel traductor LexPress porten l'extensió *.lpx.txt* i es troben en format *Només text*.

Si I-Press Assistant troba en un mateix directori dos fitxers amb el mateix nom, un amb extensió *.lpx.txt* i un altre amb extensió sigui *.txt* (format *Només text*), sigui *.doc* (format document de Word), quan l'usuari vagi a carregar sobre Word un d'ells, una finestra produïda per I-Press Assistant suggerirà si desitja també carregar l'altre. L'usuari podrà confirmar o cancel·lar el suggeriment.

La cancel·lació produeix l'operació usual de càrrega del document desitjat sense altres efectes.

La confirmació produeix la càrrega i preparació d'original i traducció per treballar interactivament amb la barra d'eines d'I-Press Assistant.

Quan I-Press Assistant detecta que es desitja de carregar a Word un fitxer amb extensió *.txt* o *.doc* de manera tal que al directori on resideix (és a dir, en el seu mateix directori) existeix un fitxer amb extensió *.lpx.txt* o *.lpx.doc* que porta el mateix nom, suggereix a l'usuari obrir tots dos fitxers per treballar interactivament amb la seva barra d'eines. Si l'usuari ho confirma, es produirà la càrrega de tots dos documents. En el cas que existeixin a la vegada dues versions, una versió *.lpx.txt* i una altra *.lpx.doc*, I-Press Assistant li donarà a escollir entre totes les versions, seleccionant per defecte la més moderna de les dues (veure figura).

¹ En una instal·lació neta de Microsoft Word no hauria d'existir cap problema. En el cas que vostè hagi instal·lat abans alguna macro, hauria de tenir en compte que I-Press pot interferir amb ella.

Anàlogament, quan I-Press Assistant detecta que es desitja de carregar a Word un fitxer amb extensió *.lpx.txt* o *.lpx.doc* de manera tal que al directori on resideix (és a dir, en el seu mateix directori) existeix un fitxer amb extensió *.txt* o *.doc* que porta el mateix nom, suggereix a l'usuari obrir tots dos fitxers per treballar interactivament amb la seva barra d'eines. Si l'usuari ho confirma, es produirà la càrrega de tots dos documents. En el cas que existissin tant *.txt* com *.doc* amb el mateix nom, li tornarà a mostrar una finestra on podrà escollir el fitxer a carregar, seleccionant per defecte el fitxer modificat més recentment.

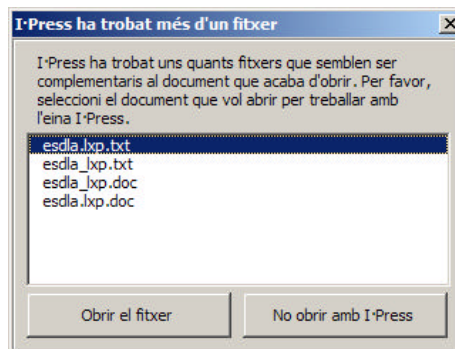

Figura 1

2.2. Com salvar els documents oberts

El procés de salvar un document es pot realitzar de dues formes possibles:

- **Pulsar el botó Guardar de la barra d'eines d'I-Press Assistant.** L'usuari d'I-Press Assistant ha d'utilitzar única i solament l'opció *Guardar* de la barra d'eines d'I-Press Assistant per salvar treballs en curs. *En cas d'usar qualsevol altra opció de Word per guardar el document implica que també es guardaran amb el document marques internes usades per les macros d'I-Press Assistant (deixant informació estranya al document salvat)*².
- **Tancar el document o sortir de Word.** L'usuari d'I-Press Assistant ha d'utilitzar directament les opcions de Word *Tancar document* o *Sortir de Word* per realitzar aquestes operacions.

Malgrat tot, en el moment en que l'usuari utilitza una d'aquestes dues opcions de Word - paral·lelament a com succeeix en obrir documents - es tancarà també l'altre document homònim.

Per salvar els canvis realitzats sobre el treball en curs, en utilitzar aquestes opcions s'haurà de confirmar amb *SI* totes les finestres del diàleg que ofereix Word. Si no es desitgen de salvar els canvis realitzats l'usuari haurà de desconfirmar amb *NO*.

Advertència: Word pregunta per cada document si es desitja de salvar o no, i com 3a opció si es desitja de cancel·lar l'operació. *Cancel·lar l'operació provoca que I-Press Assistant no completi tot el seu cicle d'operacions de manera homòloga als dos documents. Així doncs, aconsellem encareidament no utilitzar el botó Cancel·lar en el moment de Tancar o Sortir dels documents en curs.*

2.3. Sortir de Word amb els documents oberts

Es tancaran tots els documents a la vegada, per tant, llegeixin les explicacions de l'apartat anterior 2.2.

² En cas de que accidentalment li passés això, per tornar al format original del document, només ha de tornar a obrir el document posant-lo en paral·lel amb el seu contrari (original o traducció). En tornar a posar en paral·lel, I-Press reconeixerà les marques i les ocultarà novament.

3 Descripció de la barra d'eines

I-Press Assistant proveeix a l'usuari d'una barra d'eines sempre visible integrada en l'entorn de Word. La barra d'eines té l'aspecte de la figura 1. La barra d'eines conté totes les accions que I-Press Assistant pot realitzar sobre els pares de documents (traducció i font) de manera interactiva.

A la figura 2 podem veure l'entorn de treball habitual d'I-Press Assistant. Podem

observar dos documents oberts: una traducció (finestra superior) i la seva font (finestra inferior). També, l'entorn IPress Assistant, es compon d'una petita barra d'eines que podem veure sobre la finestra amb el text traduït.

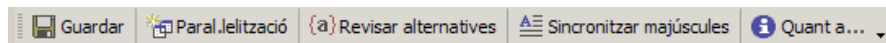

Figura 1

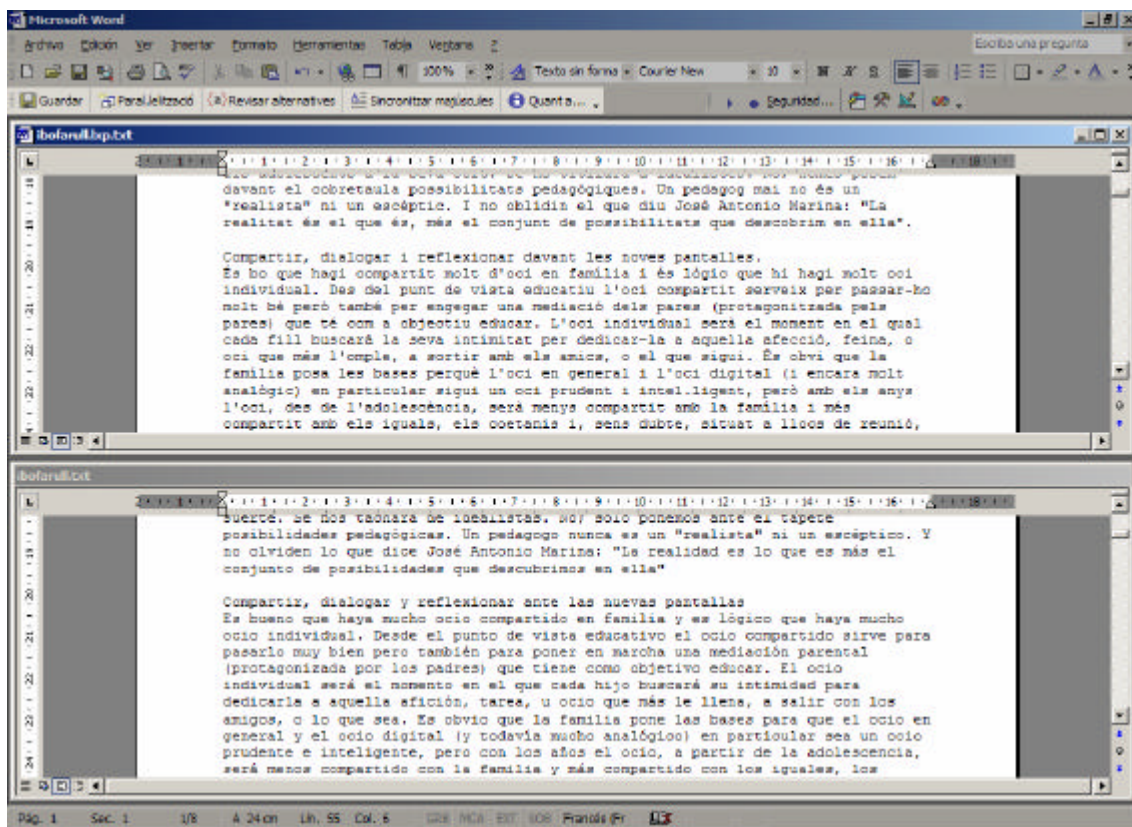

Figura 2

3.1. Descripció dels botons de la barra d'eines

La barra d'eines d'I-Press Assistant consta de sis botons o accions possibles:

- **Paral·lelització.** Aquest botó situa la posició dels textos a les finestres del document respecte de la posició del cursor a la finestra del document actiu.
- **Revisar alternatives.** Aquest botó automatitza el procés d'edició de les diferents opcions de traducció ofertes per LexPress.

- **Sincronitzar majúscules.** Permet de comparar i editar les paraules en majúscules en la traducció del document actiu.
- **Sobre...** Informació sobre el software I-Press Assistant.

3.2. Com activar i desactivar la barra d'eines

La barra d'eines d'I-Press Assistant es pot activar i desactivar (fer visible o invisible) com qualsevol barra d'eines de Word. Essencialment hi ha dues maneres de fer-ho, amb el menú *Eines* ⇒ *Personalitzar* o polsant el botó dret del ratolí sobre qualsevol barra d'eines, tal com apareix a la figura 3.

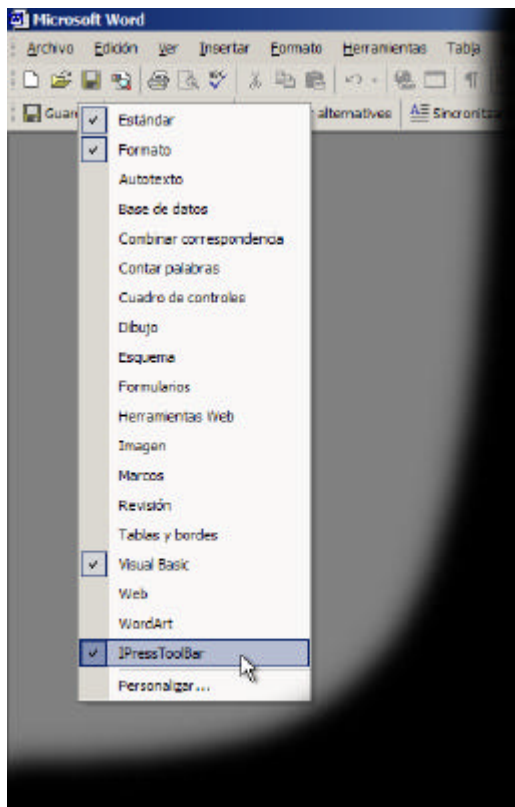

Figura 3

El primer mètode s'executa entrant al menú *Eines* ⇒ *Personalitzar* on apareixerà un diàleg que permet activar/desactivar la barra i eliminar-la. Si elimina la barra d'eines durant l'edició de documents de LexPress aquesta tornarà a aparèixer quan torni a obrir un fitxer amb traducció.

L'altre mètode és més senzill, i permet de restaurar la barra sempre que es vulgui nomès amb tornar a polsar el botó dret sobre qualsevol barra d'eines i tornant-la a marcar com visible.

4 Paralelització

4.1. Descripció i funcionament

Aquesta funció representada al 1r botó de la barra d'eines, permet d'anar d'una versió del text a l'altra d'una manera simple, i viceversa, alterna el document actiu i situa el seu cursor en la posició corresponent a la posició on es trobava el cursor al document en que l'usuari va executar la paral·lelització.

Amb la col·laboració de paral·lelització navegar entre tots dos documents és una tasca senzilla, ja que guarda una sincronització de la visió de tots dos documents i a la vegada situa automàticament les finestres de manera agradable.

Per exemple, a la imatge següent tenim activada la versió traduïda del document i el cursor al paràgraf de "protagonitzada":

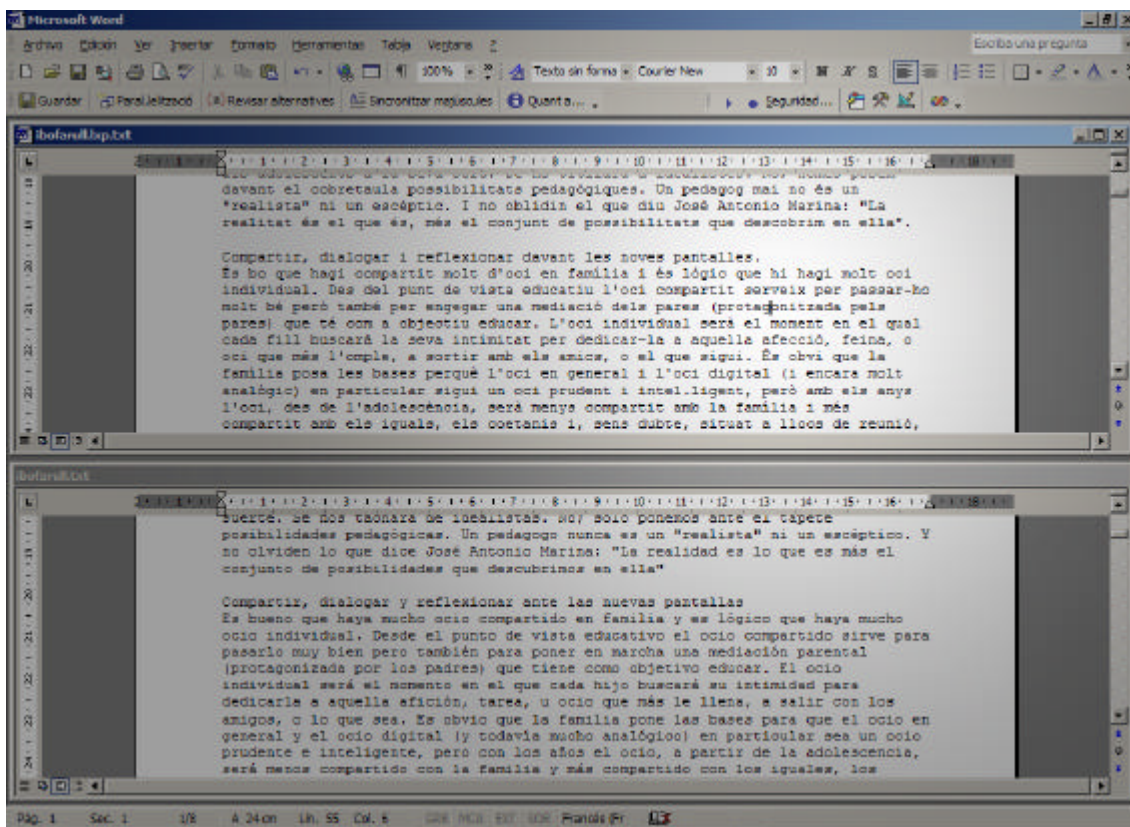

Figura 4

Després de polsar el botó de paral·lelització, s'activarà la finestra amb la versió original del document, i el seu cursor es situarà en una posició molt pròxima a l'original, com podem veure a la Figura 5.

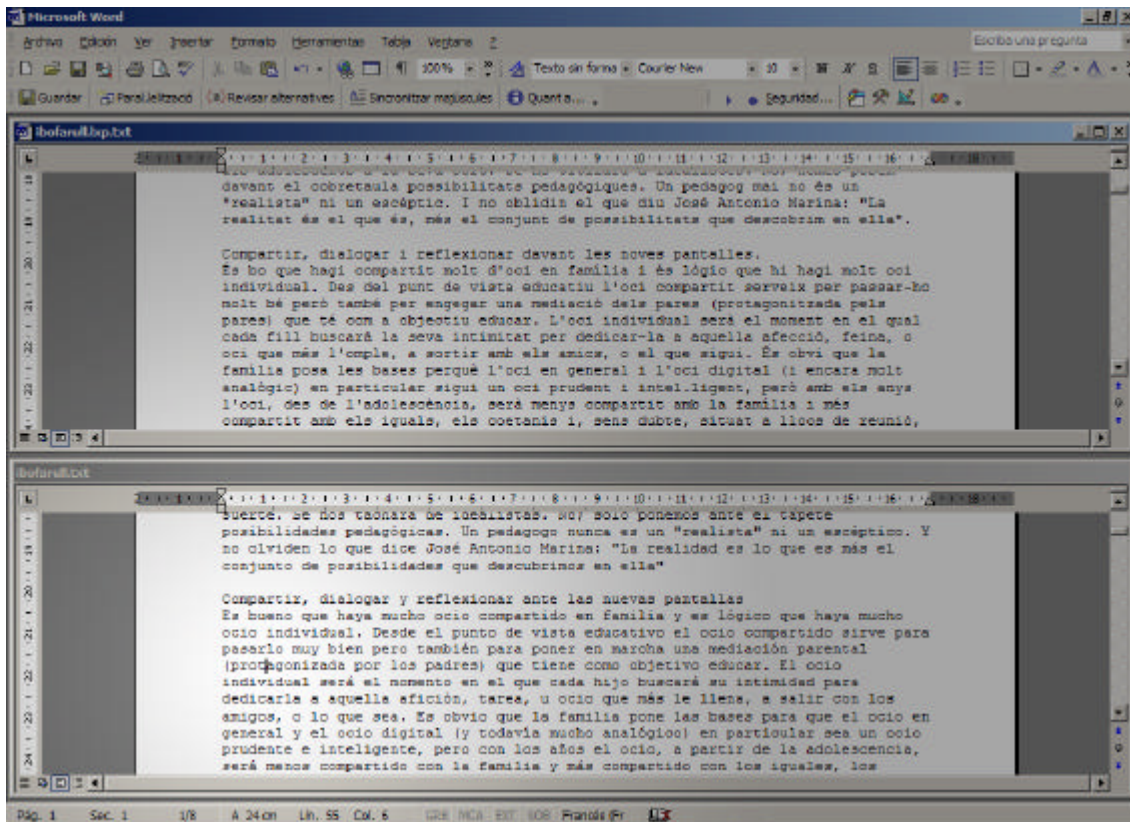

Figura 5

5 Revisar alternatives

Els *Apunts de Traducció* produïts pel traductor LexPress contenen alternatives de traducció presentades al revisor dels *Apunts de Traducció* en diversos formats.

Aquesta funcionalitat *Revisar alternatives* situada en el 2n botó d'I-Press Assistant recorre i mostra seqüencialment tots els formats on es presenten grups d'alternatives i permet a l'usuari l'elecció de l'opció desitjada o l'edició d'una nova, deixant-la concretada en el document com definitiva.

Aquesta eina es presenta amb l'aspecte que podem veure a la figura 6. Observem que es divideix en diverses àrees o espais.

A dalt a l'esquerra es troba l'àrea més gran de totes, que és la llista d'opcions on apareixen les solucions proposades per LexPress.

A baix a la esquerra podem veure la casella d'edició on podem modificar el text seleccionat.

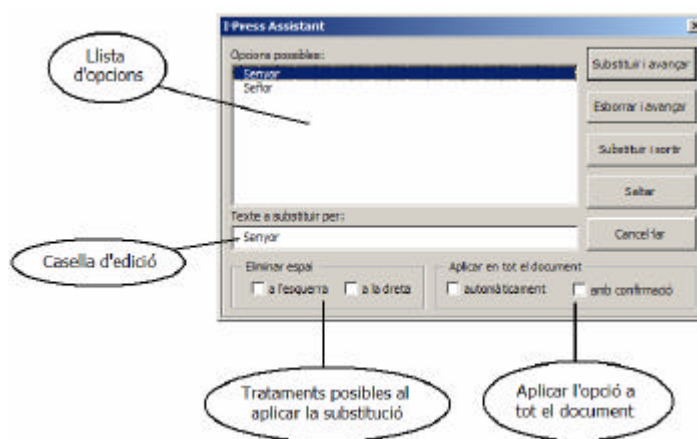

Figura 6

També distingim una tercera àrea anomenada *eliminar espai*. Aquesta caixa conté dos *checkboxes* on marquem si desitgem d'eliminar l'espai de la dreta o l'esquerra del text que substituïrem. Això serveix per a casos com per exemple:

Estima ['l | -ho]
[L' | Ho] estima

Si apliquem la substitució sense eliminar espais, obtindríem el següent resultat:

Estima 'l
Estima -ho
l' estima
ho estima

Com es pot observar, solament un cas és satisfactori, l'últim, on de fet fa falta un espai. En els altres casos es pot considerar una errada ortogràfica deixar els espais. Si en canvi apliquem correctament les opcions *Eliminar espai a l'esquerra* i/o *Eliminar espai a la dreta* en les opcions adequades, obtenim els resultats correctes:

Estima'l
Estima-ho
L'estima
Ho estima

El tercer espai que trobem a la finestra és *Aplicar a tot el document*. Aquesta funcionalitat permet de fer un garbellament important d'alternatives a tota la traducció LexPress. Imaginem que estem traduint "El Senyor dels Anells". Observem que ens trobem només al començament de la traducció LexPress:

Tres anells per als [Reyes | Reis] Elfs sota el cel.
Set per als Senyors Nans a cases de pedra.
Nou per als Homes Mortals condemnats a morir.
Un per al [Senyor | Señor] [Obscur | Fosc], sobre el tron [obscur | fosc].
a la [Tierra | Terra] de Mordor on s'estenen les Ombres.
Un Anell per governar-los a [tots | tothom]. Un Anell per trobar-los,
un Anell per atreure'ls tots i lligar-los [a | en] les tenebres.
a la [Tierra | Terra] de Mordor on s'estenen les Ombres.

Veiem que alguns conjunts d'alternatives - [Reyes | Reis], [Senyor | Señor] i [Terra | Tierra] - a primera vista serien per a aquest document excessives. La seva presència es deu a l'existència dels cognoms: Reyes, Señor i Tierra.

Si es coneix el llibre, sabrà que en ell no hi ha cap personatge que tingui com a cognom Reyes, Señor o Tierra. Així que ens trobem amb una tasca una mica absurda com és haver d'escollir una opció in extenso.

Selecciónant l'opció *Aplicar a tot el document*, I-Press realitzarà un recorregut buscant opcions on intervingui l'alternativa seleccionada, i elegirà aquesta ràpidament per tot el text, evitant així una feina tediosa. Aquest procediment de recerca/substitució pot realitzar-se tant automàticament com interactivament, segons el checkbox que marquem en la mencionada càixa.

Finalment, a la dreta, podem veure una columna de botons, la funcionalitat dels quals descriurem a continuació.

- **Substituir i avançar.** Substitueix totes les alternatives del grup per l'escollida i continua fins el pròxim grup.
- **Esborrar i avançar.** Esborra tot el grup d'alternatives i continua fins el pròxim grup.
- **Substituir i sortir.** Aplica la substitució i torna el cursor al document actiu.
- **Saltar.** Ignora tot el grup d'alternatives deixant-les intactes i avança fins el següent grup.
- **Cancel.lar.** Surt de la finestra tornant el cursor al document actiu.

L'usuari disposa també per executar aquestes mateixes funcionalitats que acabem de descriure, de mètodes d'accés ràpid des de teclat que a continuació es descriuen:

- Les tecles des de F5 fins F9 (ambdues inclusivament) es corresponen amb cada un dels botons explicats, és a dir:
 - F5 equival a polsar el botó Substituir i avançar.
 - F6 equival a polsar el botó Esborrar i avançar.
 - F7 equival a polsar el botó Substituir i sortir.
 - F8 equival a polsar el botó Saltar.
 - F9 equival a polsar el botó Cancel.lar.
- Les tecles des de l'1 fins el 0 (zero) permeten seleccionar ràpidament una de les opcions de la llista d'opcions. Noti's que això només funciona si hi ha 10 opcions màxim.
- La tecla ESC equival a l'opció *Cancel.lar*.

- La tecla ENTER equival a prémer *Substituir i avançar*.
- La tecla TAB ens permet de desplaçar-nos pels diferents controls de la finestra en ordre seqüencial.
- La combinació SHIFT + TAB ens permet de desplaçar-nos pels controls de la finestra en un ordre seqüencial invers.
- La combinació ALT + F4 tanca la finestra. Equival a polsar el botó de tancament de finestra, polsar ESC o prémer el botó *Cancel.lar*.

5.1. Formats de revisió

I-Press Assistant recorre una gramàtica formal per reconèixer tots els grups d'alternatives i tots els altres formats dels *Apunts de Traducció* que LexPress ha deixat assenyalats per a revisió. És a dir:

1. Els grups d'alternatives de la traducció es presenten en els 'Apunts de Traducció' LexPress entre claudàtors: [].

Les alternatives entre claudàtors es presenten separades per la barra vertical: '|'.

Original:

Mañana, en cuanto amanezca, iré a visitar tu tumba, papá.
Me han dicho que la hierba crece salvaje entre sus grietas y que jamás lucen flores frescas sobre ella.

Apunts:

Demà, tan bon punt [es faci de dia | claregi | aparegui | em desperti al matí], aniré a visitar la teva tomba, papa.
M'han dit que l'herba creix salvatge entre les seves esquerdes i que mai [il.luminen | llueixen | lluen] flors fresques sobre ella.

2. Alguns grups d'alternatives a l'interior d'altres grups es presenten entre claus: {}.

Les alternatives entre claus es presenten separades per punt i coma: ';'.

Original:

Antes de marcharse vió que la Señora del Dragón lanzaba una furtiva mirada a un pergamino que yacía sobre la mesa, y que había observado al entrar.

Apunts:

[Abans | Més aviat] d'anar-se'n va veure que la Senyora del [Drac | Dragó] llançava una furtiva mirada a un pergami que [jeia | jaia | pasturava a la nit | {em ; es} trobava] damunt la [taula | mesa | planella], i que havia observat en entrar.

3. Els signes de paraules que no s'han pogut generar, prenen la superfície de la llengua font amb 1, 2 o 3 asteriscs precedint-les. Les paraules amb 1 asterisc poden ser errades ortogràfiques de l'original, o, paraules que no pertanyin a la llengua font, o, d'un altre mode, paraules que no consten de moment al diccionari LexPress de la llengua font: nous neologismes i nomenclatures en general. No hi ha una diferència semàntica interessant per a l'usuari entre les paraules precedides per 2 o per 3 asteriscs, i, en general remetent a llacunes actuals del diccionari usat per fer la traducció.

Exemples:

*ortorgáfico
*ship
*macrosuperventa
**lucifila
***agresològica

4. Amb el terme de pseudo-traducció LexPress fa referència als casos en que les paraules de la llengua font no tenen un equivalent lexical a la llengua objecte, però que, malgrat tot, LexPress indica recorrent a un text entre cometes i a una explicació, nom científic o paràfrasi. En aquesta casuística hi ha noms de 'balls', 'instruments musicals', 'menjars', 'begudes', 'animals', 'plantes', 'tribus', etc..

En aquests casos l'escriptura original adaptada a la llengua objecte es presenta entre cometes senzilles i com alternativa s'ofereix com s'ha esmentat més amunt, el nom científic, la paràfrasi o l'explicació.

Original:

Al anochecer salía el caracatey.
Los peruanos comían carapulca y caramanducas.

Apunts:

Al capvespre sortia el 'caracatey' // Chordeiles minor (au) ///.
Els peruans menjaven 'carapulca' // guisat de carn amb patates i pebrotets /// i
'caramanducues' // pans de pessic torrats ///.

5.2. Altres exemples

Vet aquí alguns exemples més de grups d'alternatives que l'usuari de LexPress pot trobar en els *Apunts de Traducció* que realitza LexPress i que poden combinar aquests formats:

[Astut | Cautelós | Perfecte].
[Arrabassar | Captivar | Enfurir | Fer {sobtar ; espigar} | Sufocar].
[**relojera | Rellotgera]
[Lladregot | Macarró | 'lunfardo' // argot de la zona de Buenos Aires ///]
[Aparenci | Aparenti | {em ; es} faci veure].
[Amb {trets ; caràcters ; costums} xinesos | Envilit].
[Menjussa | 'sancocho' // Bullit a base de carn, iuca i plàtan /// | Faig donar un bull | Passo {pel forn ; per la paella ; per les graelles}].

6 Sincronitzar majúscules

Aquesta funció presentada al 3r botó d'I-Press Assistant simplifica la tasca de comparar paraules en majúscula en paràgrafs corresponents del document original i del de traducció.

Simplement realitza dues taules de majúscules, una amb les del paràgraf original i una altra amb les del traduït per facilitar la navegació per tots dos documents. A més a més, la funcionalitat es complementa amb facilitats d'avançament al paràgraf posterior o a l'anterior.

La seva presentació es veu a la figura 7. El funcionament és intuïtiu. Consisteix en dues llistes de paraules que comencen amb majúscula, que s'aniran presentant paràgraf a paràgraf per la voluntat de l'usuari, la primera llista, correspon a les paraules del document original, la segona llista a les del document traduït.

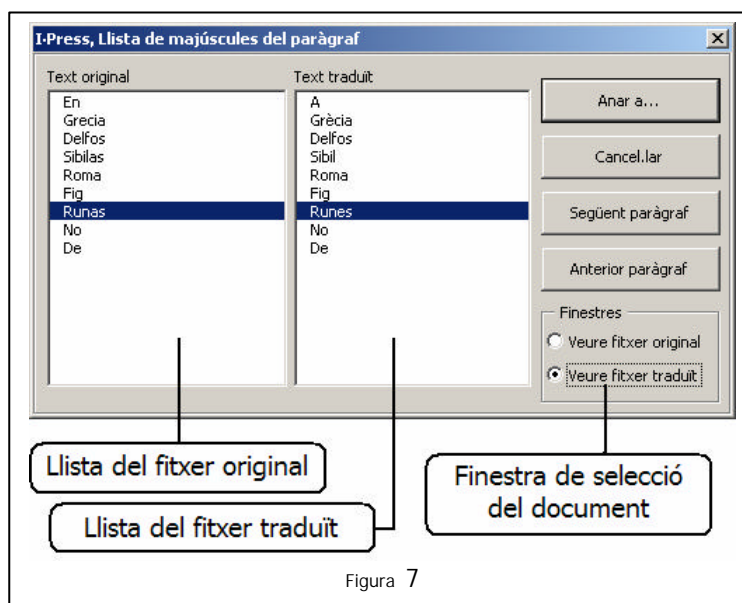

Figura 7

Quan es selecciona una paraula en una de les dues columnes, automàticament es selecciona l'homòloga de la columna contrària, de tal manera que sempre hi ha seleccionat un parell de corresponents. Paral·lelament, el bloc seleccionat al document actiu correspon a la majúscula seleccionada a la finestra de sincronitzar majúscules. És a dir, quan es selecciona una de les paraules de la llista, l'eina automàticament fa un bloc visual d'aquesta paraula al text. Així, quan tenim marcat *Veure fitxer original* i polsem sobre una paraula de la llista, automàticament es marca aquesta paraula al document original, i, de manera anàloga, en el cas de tenir marcada *Veure fitxer traducció*.

El botó *Anar a...* equival a polsar ENTER, i implica saltar al document assenyalat a la selecció de document de la finestra i exactament sobre la paraula seleccionada. Polsar *Cancel·lar* o la tecla Escape provoca que es torni a la situació inicial abans d'invocar l'eina.

Els dos últims botons: *Paràgraf Següent* i *Paràgraf Anterior* permeten d'avançar paràgraf a paràgraf sense haver d'abandonar la finestra.

També per a aquesta finestra es disposa de tecles d'accés ràpid que permeten d'alleugerir el treball de l'usuari fent servir el teclat:

- Les tecles F5 a F9 (ambdues inclusivament) es corresponen amb cada un dels botons explicats. És a dir:
 - F5 equival a polsar el botó Ir a....
 - F6 equival a polsar el botó Cancel·lar.
 - F7 equival a polsar el botó Paràgraf següent.
 - F8 equival a polsar el botó Paràgraf anterior.
- La tecla ESC equival a l'opció *Cancel·lar*.
- La tecla ENTER equival a prémer *Ir a....*

- La tecla TAB permet de desplaçar-se pels diferents controls de la finestra en ordre seqüencial.
- La combinació SHIFT + TAB permet de desplaçar-se pels controls de la finestra en un ordre seqüencial invers.
- La combinació ALT + F4 tanca la finestra. Equival a pulsar el botó de tancament de finestra, pulsar ESC o prémer el botó *Cancel.lar*.

A les figures 8 i 9 es presenta l'eina 'Sincronitzar majúscules' en acció.

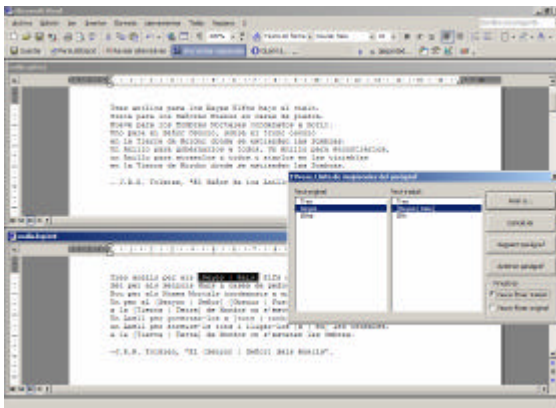

Figura 8

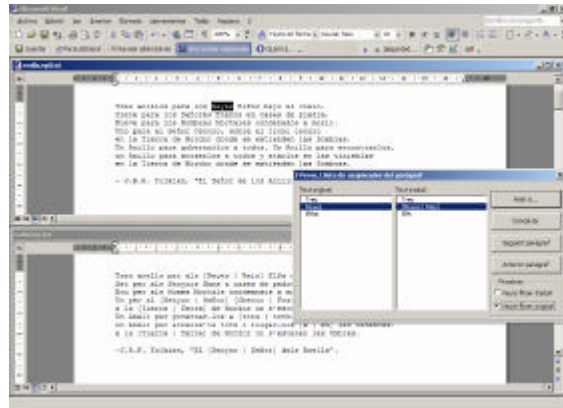

Figura 9

7 Quant a

No té efectes funcionals i presenta els crèdits i llicència sobre el software I-Press Assistant.

Vostè pot enviar comentaris, consultes i suggeriments a:

standling@retemail.es

Per a més ajut, dirigeixi's a la pàgina web <http://standling.ods.org>